

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: Výběr žáků do tříd a škol uplatňujících pedagogiku Marie Montessori

Autorka: Nikola Holečková

Diplomová práce se zabývá výběrem žáků do tříd a škol uplatňujících pedagogiku Marie Montessori. Cílem diplomové práce bylo zjistit, jak si jednotlivé školy vybírají žáky do tříd a škol s pedagogikou Montessori, jaké důvody vedou rodiče k volbě této pedagogiky pro jejich dítě a jaké podmínky musí rodiče a žáci splnit pro přijetí do tohoto vzdělávání. Problematika přijímání žáků do tříd a škol uplatňujících pedagogiku Marie Montessori byla zkoumána prostřednictvím případových studií čtyř základních škol.

Teoretická část se zaměřuje na dvě oblasti přímo související s předmětem zkoumání: na pedagogiku Montessori a na vstup do povinného vzdělávání. Nejprve popisuje místo pedagogiky Montessori v rámci alternativ v českém vzdělávacím systému a podrobně charakterizuje Montessori pedagogiku a její principy. Ve druhém oddíle se autorka zabývá školní zralostí a problematikou zápisů do prvních tříd základních škol. Teoretická část ukazuje, že autorka má problematiku dobře zvládnutou a dobře rozumí specifikům Montessori pedagogiky. Vhodně využívá své zkušenosti učitelky na škole, která pedagogiku Montessori aplikuje. Informace v teoretické části jsou dobře voleny a poskytují dobrý základ pro následné zkoumání důvodů pro volbu Montessori pedagogiky pro jednotlivé děti ze strany rodičů i učitelů.

V empirické části autorka volí kvalitativní přístup a realizuje čtyři případové studie škol, které aplikují pedagogiku Montessori. Oceňuji pečlivý výběr škol, který zahrnuje veřejné školy v různých velikých sídlech aplikující pedagogiku Montessori v různě velké míře (školy s třídami Montessori a školy s třídami s prvky Montessori). K dokumentaci jednotlivých případů jsou využity polostrukturované rozhovory s řediteli, s učitelkami v běžných i Montessori třídách a částečně rovněž s rodiči. Ve dvou školách došlo zároveň k pozorování zápisů do Montessori tříd. Autorka řádně dokumentuje i charakteristiky a kontext jednotlivých škol. Cíle výzkumu a výzkumné otázky jsou řádně specifikovány. K zodpovězení otázek je volen vhodný přístup i vhodné metody sběru dat.

Ve výsledkové části jsou postupně podrobně popsány jednotlivé případy, následně autorka odpovídá na výzkumné otázky s využitím poznatků ze všech případů. V popisu se zaměřuje na důvody k zařazení pedagogiky Montessori do kurikula školy, na způsob výběru žáků do Montessori tříd, na charakteristiky rodičů, kteří své děti do Montessori tříd přihlašují, a na důvody pro její volbu. V neposlední řadě jsou dokumentovány i postoje pedagogů k souběžné existenci Montessori a běžných tříd a k Montessori pedagogice obecně a také specifika výuky v Montessori třídách. V další části popisuje autorka zápisy na dvou školách a sumarizuje poznatky týkající se zápisů.

Diplomantka pracovala velmi samostatně. Během svého výzkumu shromáždila velké množství dat z rozmanitých zdrojů. Jejich analýza přinesla nové a zajímavé poznatky. Při práci dodržovala autorka etické zásady. Práce je napsána jasně a srozumitelně, je velmi přehledně strukturovaná a má dobrou jazykovou úroveň. Předložená práce splňuje nároky kladené na diplomové práce. Práci považuji za kvalitní a doporučuji ji k obhajobě.

Otázky do diskuse:

1. Které z poznatků získaných v rámci diplomové práce Vám připadají nejdůležitější, respektive které pro Vás byly nejpřekvapivější?
2. V práci uvádíte, že byste v případném dalším výzkumu považovala za užitečné sledovat výuku v různých školách, které uplatňují pedagogiku Montessori. Vysvětlete prosím podrobněji, proč to považujete za zajímavé.